

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

„Agricola“, (Ecica), „Agricola“, (Hunedoara), „Agricola“, (Lugoj), „Albina“, „Ardeleana“, „Arieșana“, „Arina“, „Auraria“, „Aurora“, (Baia-mare), „Avergeana“, „Băndăna“, „Banca Poporală“ (Caransebeș), „Banca Poporală“ (Dej), „Banca Poporală“, (Arpașul-inferior), „Berzovia“, „Bihoreana“, „Bistrițana“, „Bocșana“, „Brădetul“, „Cassa de împrumut ca însoțire“, (Bicaz), „Cassa de păstrare“, (Mercurea), „Cassa de păstrare“ (reuniune), (Săliște), „Câmpiana“, „Ciarovana“, „Chiorana“, „Codreana“, „Comuna“, „Cordiana“, „Coroana“, (Bistrița), „Corvineana“, „Creditul“, „Crișana“, „Cugiereana“, „Doina“, „Drăganul“, „Dundreana“, „Economia“, (Cohalm), „Economul“, „Făgetana“, „Frățietatea“, „Furnica“, „Geogeană“, „Grănișterul“, „Hațegana“, „Hondoleana“, „Hunedoara“, „Isvorul“, (Sângeorgiu), „Iulia“, „Jiana“, „Lăpușana“, „Lipovana“, „Luceafărul“, „Lugoșana“, „Mărgineana“, „Mercur“, „Mielul“, „Minerva“, „Murășiana“, „Murășianul“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Olteana“, „Oraviceana“, „Orientul“, „Piatra“, „Plugarul“, (Cacova), „Poporul“, „Porumbăceana“, „Progresul“, „Racoșana“, „Reuniunea de împrumut și păstrare“, (Ilva-mare), „Riureana“, „Săcana“, „Sătmăreana“, „Sebeșana“, (Caransebeș), „Sebeșana“, (Sebeșul-săsesc), „Selăgeana“, „Sentinela“, „Șercăiana“, „Silvania“, „Someșana“, „Speranța“, (Hosman), „Steaua“, „Târnăveana“, „Tibleşana“, „Timișana“, „Tovărășia agricolă“, (Sebeșul-săsesc), „Ulpiana“, „Vatra“, „Victoria“, „Vlădeasa“, „Vulturul“, (Tășnad), „Zărăndeană“, „Zlăgnea“.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

Redactor responsabil:
CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 tileri.

O aspră critică a băncilor și consistoarelor noastre.

Un economist, sub pseudonimul „Ion de pe Văcarea“, tratează an de an, în coloanele ziarului „Gazeta Transilvaniei“ diferite chestiuni economice dela noi, criticând anumite por-niri, ce le crede primejdioase și dând povețe despre ce și cum ar trebui să procedăm noi Românii în vederea unei dezvoltări sănă-toase și aducătoare de fericire pe sama po-populului nostru.

Numitul economist s'a ocupat mai pe urmă de chestiunile noastre economice în Nrii 86, 87 și 88 ai Gazetei dela 4, 5 și 6 Maiu n. a. crt. Anume, sub titlul „O nouă îndrumare economică?“, face, precum vedem, din prilejul înființării instituțiilor „Lumina“ și „Plugarul“, o critică aspră a stărilor noastre economice, îndeosebi a băncilor și indigitează, ca și în alte ocazii, căi cari, după dânsul, ar fi trebuit urmate și până acum, pentru fericirea populului.

„Iată — zice d-nul „Ion de pe Văcarea“ — că s'au înființat două bănci mari noue „Lumina“ și „Plugarul“ și cu ele se ivesc doi factori noi la orizontul organizațiunii noastre economice și sociale — și încă sub mantia confesionalității. Doară nu pentru a mări prăpastia și discordia, în cele bisericesti și școlare, ce ne face în multe incapabili pentru lupta de toate zilele, și a-l transplantă și pe terenul economic? Pe lângă școale confesionale române, ce nu se pot susține câte două într'o comună și cari vor fi maghiarizate rând pe rând, — pe lângă reuniuni de femei române greco-orientale și greco-catolice, iată-ne ajunși și la bănci confesionale, căci cele pe cari le aveam ici-colo, până și câte două-trei într'un orașel sau sat mai măricel, nu ne ajungeau. Intrând în văgașul con-

fesionalității, neapărat că capitalurile cele multe și depozitele băncilor locale și regionale ale bisericilor, școalelor și comunelor vor fi ridicate și plassate la banca centrală a confesiunii, unele la Blaj, altele la Sibiu. Pare că spectacolul de smulgere a bărbilor între preoții români uniți și neuniți din timpul lui Carol VI și Maria Terezei ar avea să fie reinoit în jurul băncilor confesionale spre destătarea străinilor! Dar oricum s'ar tălmăci faptul, în fine tot vor fi și aceste bănci.

„Nouăle creațiuni vor fi copii de elită, cari dela început evident vor dispune de mijloace mai mari, și cu o sferă de activitate mai largă, sau prea extinsă chiar. Numai cât pe terenul economic nu e de ajuns o etichetă sunătoare și arătarea scopului sublim, cătră care tinde, ci în prima linie vine în considerare *persoana* de pus în fruntea întreprinderii apoi și aptitudinea și experiența membrilor din direcțiune, care să o conducă — și dacă scopul conglăsuște cu mijloacele... Aici e vorba de a pune problema în aplicare și de a o duce la bun sfârșit.

„In aceasta privință nici inițiativa conducătorilor noștri și nici sprijinul populului nu a lipsit. Care este însă rezultatul înființării celor 150 de bănci, ce le avem? Ne-am ales cu trista experiență, că de a înființa la bănci și de a fi membru în direcțiunea a 2—3 institute ori agentul lor, este bine pentru inițiatori și poate ocupațiune foarte productivă, însă încât pentru îndrumarea populului în ale economiei raționale, cum stăm? Ne-am oprit la *fondul*, zis, *cultural* și de binefacere, un fel de fond al milielei.

„Din partea băncilor noastre n'a fost inițiată ori sprijită nici o singură întreprindere românească care să-i dea o nouă direcțivă populului și să-l îndrumeze pe calea progresului și a sporului muncii și producțiunii naționale, care să-l rețină și să-l ocupe productiv la sine acasă, unde aproape 2/3 părți a pământului de cultură se află în mâna și stăpânirea oamenilor noștri. Și când cei locali, perfect orientați, cunoscători de stări și persoane și în curent cu toate mișcărilor nu au găsit dela 1872 — data înființării „Albinei“ a primului nostru institut de bani — în care direcțiune ar trebui îndrumată producțiunea națională și brațele muncitoare și productive, oare o vor putea ei brodi și chibzui mai bine cei dela centru, vor putea ei singuri să cu-

noască nevoile locale și generale ale unei țări întregi în 26 de comitate? Și oare specialiștii și lucrătorii tehnici în diferite branșe se pot improviza și se pot forma în timp de 24 de ore sau într-o săptămână ori două? Ori că ei se formează numai cu timpul și cu sacrificii de bani însemnate?

„Să luăm câteva ocupațiuni specifice românești și din cele mai uzuale. Așa de exemplu *cultura vitelor* și pe marii noștri oieri și mari economi de vite și viitorul lor. Actualmente și țăranul nostru simplu prin contactul și exemplul luat de la străini a învățat și a început să se indeletnicească și el cu cultura rațională a vitelor roșii de rassa Pinzgau... Cu toate acestea dintre conducătorii băncilor noastre dela poalele muntelui — Mărginimea întreprinzătoare — nu s'a găsit nici unul, nici o singură bancă românească, care pentru deplina lor valorizare să înjghebeze o *lăptărie ori cășărie cooperativă*, fie jos în sate, fie sus în munte, care totodată să servească de model, ca instrucțiune, un fel de *școală-fermă-model* pentru a scoate și forma la ea buni *baci și cășari* români cu cunoștințe și experiențe tehnice moderne. Aceasta ar fi fost și în favorul acelei asociațiuni, dar și în favorul celor ce i-ar fi imitat. Eră oare un mare lucru o astfel de întreprindere de cooperatiune și peste puterile unei singure bănci, ca să le avanseze pe 2—3—4 ani 5—10,000 coroane pentru prima instalare și capital circulator suficient? În schimb pe lângă afacerile ei, pe lângă un control serios absolut sigur se mai putea forma sub conducerea unui specialist 10—15 tineri cu câte 1—2 clase gimnaziale în fiecare vară și sezon de muncă, cari să fie în stare să poarte o contabilitate în partidă simplă ori dublă și cari să-și găsească apoi ocupațiune și câștig acasă în satul lor și pe lângă părinții și neamurile lor...

„În altă regiune, de exemplu în Țara Vinului cu podgorii, vii de deal renumite, poate că eră nimerit și nu prea greu pentru o bancă-două de a înființa o pepinieră de vițe americane pe 2—4—6 jughere catastrale pentru speculațiune, în care fiii de podgoreni și de țărani, absolvenți ai școalelor noastre confesionale, să învețe altoitul viței și cultura sistematică a viilor altoite, ca să-și replanteze și dâșii acasă viile distruse de filoxeră, eventual să se poată angaja la alții ca buni vieri și muncitori de vii, cari încă sunt foarte bine plătiți și mult căutați.

„Ce plasare a capitalurilor lor putea fi mai bună și mai sigură pentru bănci decât aceasta?!

„Munca pe terenul cultural și economic de peste 50 de ani trecuți a adus lucrurile acolo, că azi nu ai un singur *agronom* format, pe care să-l angajezi ca conferențiar ori profesor de agricultură pe la seminar și școalele preparandiale, dar avocați și candidați de avocați ai cu sutele!

„Noi Românii avem peste un milion de jughere de păduri și munți și n'ai silvicultori români nici cât să-i numeri pe degetele dela mână și n'ai pe cine să pui în fruntea unei întreprinderi de exploatarea unei păduri mai mari! Și cine a condus oferirea de stipendii și ajutoare ale tinereții, dacă nu Veneratele și măritele consistoare?!

„Iată deci 3 cariere, care de care mai bănoase, dintre ocupațiunile principale ale poporului nostru, și în care și-ar putea găsi ocupațiune și câștig la sine acasă mii și mii de familii române. Apoi în timpul și epoca colonizărilor, când se dă asalt mării proprietăți din mijlocul poporului nostru, noi să cerem întâi binecuvântarea arhierască și aprobarea Ven. consistor,

până să ne putem mișca din loc și să putem înjgheba ori incheia o transacțiune?....

„Nobilii români din Maramurăș au ajuns în cea mai neagră mizerie decât oricând, și oriunde, și dâșii au pierdut munții frumoși în cele 2—3 decenii din urmă... sub ochii conducătorilor băncilor noastre românești....

„Oare băncile noastre românești din apropiere și depărtare sau „Solidaritatea băncilor române“ să nu poată sări în ajutorul poporului nostru de acolo, deschizându-i credite suficiente și înlesnindu-i fiecăruia să-și cumpe bune *vaci de lapte*, nu capre, și ajutându-i la înființarea și închirierea de bune *pășuni de munte*... descurcându-le munții cutropiți de străini, și pe lângă o dobândă modestă și cu amortisment, să le lase loc ca să crească iarăș falnicul molift, a carui preț și căutare sporește din an în an?!

„Să trecem acum în celălalt colț de țară al României pur și compact, la boerii de pe Țara Oltului. Tot pământul de cultură și pădurile 96% sunt în stăpânirea alor noștri. Numai rău nu stau materialicește.... bogății nestimate sunt în dealurile lor și sute de mii de cai în putere în cursurile iuți de apă ale lor le stau tuturor la dispoziție. S'au înființat din *sudoarea opinței* pe Țara Oltului peste 20 de bănci românești și totuș foștii din neam în neam vărari, nici un singur *cuptor de var industrial* nu au înființat, nici un singur fereștrău sistematic sau moară artistică ori întreprindere de exploatarea pădurilor ori de exportul fructelor — dar bănci, bănci și iarăș bănci se înființează mereu și fiecare sat nevoiaș își va avea în curând banca proprie....

„Oare aceste toate le vor putea schimba nouăle institute de bani confesionale și să dea altă direcție dela centru? Apoi tot ele să mai înființeze și întretină *școale profesionale, să înființeze societăți în comandită de export și import* și să le supravegheze de aproape, și să le mai rămână și fonduri disponibile, ca să ajutoreze biserici, școale și alte scopuri naționale și culturale.

„Vom vedea și minunea aceasta!“

Dupăce am dat aici părțile principale din seria de 3 articole ale dlui „*Ion de pe Văcarea*“ în numerele următoare ne vom ocupa deosebit cu:

1. *Băncile de „elită“ și confesionalismul la bănci.*
2. *Noima și rezultatele reale economice ale băncilor noastre.*
3. *Consistoarele ca distribuitoare ale burselor și specialiștii economici.*
4. *Instituțiile vizate de dl „Ion de pe Văcarea“.*

Centrala însoșirilor economice române din Bucovina.

Această Centrală și-a ținut adunarea sa generală ordinară asupra gestiunii pe anul 1908 la 7 Martie a. c.

Din darea ei de seamă, ce ne-a sosit, scoatem unele date, cari le credem instructive și de folos pentru cetitorii noștri, dar mai ales pentru a servi de îndemn cercurilor chemate să înjghebeze și la noi o astfel de centrală.

Din raportul direcțiunii se vede că aceasta, în 1908, anul al cincilea al existenței Centralei și al doilea an după reorganizarea ei, a muncit din greu pentru întărirea și emanciparea economică a poporului român din Bucovina.

Agendele de birou ale Centralei s'au sporit, în urma lărgirii activității acesteia, în mod rapid. În decursul anului 1908 s'au rezolvat 6356 acte, între cari 1335 în secția agricolă.

Centrala a isbutit să exopereze pentru anul 1908 dela Banca centrală boemă din Praga un credit de K 3.000.000 față de K 2.000.000 în 1907, și pe lângă acesta un *credit extraordinar* pentru *parcelări* și pentru *sprrijinirea însoțirilor de credit sistem Schulze-Delitsch*.

Urcarea acestui credit a contribuit la o dezvoltare îmbucurătoare a institutelor economice și de credit în legătură cu Centrala și a dovedit că această Centrală și-a câștigat încrederea deplină la popoarele din vest.

Exoperarea urcării creditului a fost incredintată dlui *Dr. Florea Lupu*, președinte la Banca țerii, deputat dietal, membru în comitetul țerii etc. și *director al Centralei*. „*Banca Țerii*” a dat totdeauna mână de ajutor la realizarea creditelor trebuincioase Centralei.

S'a activat *secția pentru vadii și cauțiuni*, care contribuie mult la întărirea și înflorirea institutului. Astfel Centralei i-s'a dat posibilitatea de a sprijini tovărășii românești la întreprinderi comerciale foarte lucrative și totodată însemnate pentru organizarea economică.

Numai așa s'a făcut posibilă confirmarea ofertelor consorțiilor românești. Garanțele, de altfel, se prezintă numai ca formalități, pentru că afacerile în sine, și fără privire la averea tovărășilor sunt absolut bune și sigure.

Centrala și-a dat toată silința de a organiza în fiecare comună românească din Bucovina însoțiri de credit și economie și, pentru realizarea mai cu înlesnire a scopului lor — sprijinirea din toate puterile a populațiunii rurale — a le aduce în legătură tot mai intimă cu Centrala.

Spre acest scop însoțirilor în legătură cu Centrala li-s'au urcat creditele și li-s'au acordat împrumuturile necesare în caz de nevoie.

În acelaș timp, pentru introducerea pretutindeni a unei gestiuni corecte și a unei discipline corespunzătoare, inspectorul și revizorii Centralei au făcut în anul expirat, în total, 134 revizii. La unele însoțiri au trebuit să se facă repetite revizii. Prin controlul acesta strict atât contabilitatea, cât și administrația peste tot s'au ridicat la nivel îmbucurător.

Pentru introducerea unei administrații uniforme la toate însoțirile, Centrala a făcut proiect de statute, care s'a trimis tuturor *însoțirilor de credit* în legătură cu ea, în număr de 156, adecă cu 14 mai multe decât în anul precedent.

Numărul *însoțirilor de consum, de cumpărare și vânzare a produselor agricole, de producțiune și industriale*, cari sunt în legătură cu însoțirile de credit din diferitele comune, s'a urcat la 9.

În legătură directă cu Centrala se află *Prăvălia românească din Cernăuț și însoțirea de consum din Crasna-Ilschi*.

Astfel numărul total al însoțirilor în legătură cu Centrala, împreună cu al celor în legătură cu însoțirile de credit din comune, se urcă la 167.

S'an modificat statutele Centralei, asigurându-și dreptul de a cumpăra realități pentru scopurile ei proprii, de a putea arândă și parcelă moșii pentru membrii ei etc.

Însoțirilor de credit și membrilor particulari ai Centralei li-s'au distribuit *cassete familiare*, pentru a promovă, cu ajutorul lor, simțul cruțării la populațiunea din orașe și sate, îndeosebi însă al copiilor.

Un contabil a fost trimis pe timp de 3 săptămâni la Brünn și Praga pentru a studia gestiunea *tehnică de bancă, apoi funcțiunea secției pentru vadii și cauțiuni*.

Un rol însemnat a jucat în activitatea organizatorică a Centralei *Secția agricolă*, înființată la începutul anului 1907.

Această secție urmărește scopul de a organiza *vânzarea directă* a produselor agricole, excludând orice comerț mijlocitor, dăunător economiei rurale, și înflințând prețurile produselor agricole pe piețele orașelor în folosul țărâniei. Ea urmărește scopul de a *procură* cu prețuri moderate *unelte, semințe și alte mijloace* trebuincioase pentru economia rurală; de a *răspândi cunoștințele agriculturii raționale*; de a *sprijini arândări și parcelări de moșii*; de a organiza poporul dela țară în *însoțiri de consum, de cumpărare și vânzare, de producțiune și industrie*, contribuind astfel la ajungerea independenței economice și la întărirea poziției materiale a poporului român.

Secția agricolă a dezvoltat în anul 1908 o activitate intensivă și astfel pe baza organizării inițiate ea va putea progresa în mod rapid, apropiindu-se tot mai mult de țânta dorită.

Centrala, prin mijlocirea secției sale agricole, a înființat 7 *însoțiri pentru cumpărarea și vânzarea produselor agricole*, cari lucrează cu rezultate bune.

În orașul Sirete s'a înființat *prima însoțire a jocarilor români „Unirea”*, care asigură fiecărui jocar muncitor un venit lunar de peste K 100.

În *Volcineț* s'a înființat *prima însoțire pentru vânzarea vitelor în Bucovina*, a cărei activitate se va extinde asupra tuturor comunelor românești din districtul Siretului, organizând vânzarea directă a vitelor cu prețuri bune.

S'a organizat mai departe cu concursul băncilor Raiffeisen *vânzarea directă* la magazinul militar, cu prețuri mai favorabile decât în piață, a *cerealelor, fânului și paielor* dela locuitorii români din 14 comune.

Pentru lărgirea cercului de vedere a țărânului român din Bucovina și pentru a-i arăta organizația economică a altor popoare — s'a aranjat din 8—14 Aprilie a anului trecut, din inițiativa și sub conducerea dlui inspector al Centralei *Nicolae Iancu, prima excursiune economică* la expoziția agricolă din Viena.

Participanților li s'a arătat:

Expoziția de vite și de mașini agricole;

Centrala pentru vânzarea vitelor;

Societatea centrală a lăptăriilor din Austria de jos, tocmai în timpul prelucrării laptelui în unt și brânză, cu aparate moderne;

laboratoriile economice și tehnologice, explicându-li-se însemnătatea lor practică;

Academia superioară de agricultură cu număroasele ei despărțăminte;

în fine toate *instituțiunile culturale și publice mai însemnate din Viena;*

excursioniștii au fost conduși în parlament și la *ministerul de agricultură*, care a sprijinit excursiunea cu K 1220.

Direcțiunea Centralei, recunoscând reușita acestei excursiuni și folosul împreună cu aranjarea acestui fel de excursiuni, a *hotărât se aranjeze*, prin secția agricolă, în fiecare an o *astfel de călătorie de studiu*.

Ministeriul de agricultură a acordat Centralei o subvenție de K 4000 pe anul 1907, K 6000 pe anul 1908 și K 1000 pentru un *curs de vistiernici* ce se va ține în 1909. Un astfel de curs s'a mai ținut în 1907 în Cernăuț, la care au participat numeroși studenți dela tustrele facultățile universitare, dela pedagogiu și școala cantorală, răspândindu-se astfel în mod însemnat cunoștințele în purtarea socotelilor după sistemul Raiffeisen

Comitetul țării Bucovina subvenționează Centrala cu câte K 3000 la an.

Din bilanțul pe 1908 al Centralei scoatem următoarele date:

	La 31 Dec. 1908:	Creștere față de 1907.
Cuotele membrilor erau	K 84,095·85	K 12,493·98
Fondul de rezervă	9,722·94	4,670—
Depunerile	871,148·35	499,445·17
Impr. acordate	2,839,412—	345,315—
Reescontul	2,416,220—	449,395—
Profitul curat	12,112·31	2,576·57
Din profit 5% s'au dat drept interese după cuote		K 3,856·10
Fondului de rezervă		6,000—
Remunerării angajaților		376·21
S'a transpus în contul anului viitor		376·21

Dăm aici și *budgetul* pe anul 1909:

Cheltuieli.

1. Chirie	K	2,422
2. Inspectorul, totodată conducătorul secției agricole, salar și adaus personal	"	2,760
3. Trei contabili cu salar de câte K 2,400	"	7,200
4. Cassarul	"	1,920
5. Doi practicanți	"	1,620
6. O oficianță	"	1,320
7. Expeditorul	"	1,200
8. Luminat și încălzit	"	600
9. Telefon	"	100
10. Spese de birou, poștă, premii pentru asigurarea pensiunilor	"	6,700
11. Publicațiuni în ziare, inserate	"	1,000
12. Un servitor	"	1,000
13. Spese pentru revizuirea însoțirilor, spese efective de drum a membrilor direcțiunii și consiliului de control când participă la ședință	"	12,000
14. Pentru ținerea unui curs de vistiernici în anul 1909	"	1,000
15. Diverse imprimate	"	2,000
16. Spese extraordinare	"	1,200
17. Completarea mobilierului	"	500
Total	K	47,142

Venituri.

1. Subvențiune dela comitetul țării	K	3,000
2. Subvențiune dela ministrul de agricultură pentru secția agricolă	"	6,000
3. Câștig dela procente	"	38,142
Total	K	47,142

Noua lege asupra cecului.

(Art. de lege LVIII: 1908).

(Continuare).

5. Drepturile și datorințele participanților la afacerile de cec.

§. 13. Dacă emitentul are în contul său acoperirea recerută (pretensiune de cont) asignatul este obligat a răscumpără cecul și după expirarea termenului de prezentare.

Pentru împlinirea acestui obligament asignatul este responsabil față de emitent.

Ca pretensiune de cont în sensul acestei legi se privește suma de bani, până la concurența, căreia conform stipulațiunii dintre asignat și emitent resp., o a treia persoană, ce procedează în interesul acestuia, asignatul este obligat a răscumpără cecurile trassate asupra lui din partea emitentului.

§. 14. Faptul, că emitentul după liberarea cecului și-a pierdut capacitatea de a contracta sau a murit nu poate împiedeca răscumpărarea cecului.

Asignatul este obligat a denegă răscumpărarea cecului, dacă are cunoștință, că emitentul a căzut în concurs. Presumpțiunea, că asignatul a avut cunoștință de aceasta, are loc, după expirarea zilei următoare primei publicări a decisului privitor la deschiderea concursului în foaia oficială indigenă.

Că în caz de declarare în stare de faliment a emitentului, întrucât poate fi atacată față de posesorul cecului, plata făcută asupra cecului, este a se judeca conform normelor de drept în vigoare pentru atacarea actelor de drept ale falitului.

§. 15. Revocarea cecului din partea emitentului este validă față de asignat numai:

1. dacă revocarea se face după expirarea termenului de prezentare sau pentru cazul, că cecul nu s'ar prezenta spre plată în cursul termenului de prezentare. În acest din urmă caz revocarea este validă numai după expirarea termenului de prezentare.

2. dacă emitentul trimite cecul direct la asignat cu îndrumarea, ca suma aceluia să o transmită la asignatarul sau indossatarul indicat în cec cu numele sau firma și revocarea se întâmplă înainte de a se fi executat ordinul.

Revocarea, care de altcun în sensul punctului 1 al aliniei de mai nainte ar fi validă, în caz de pierdere a cecului este nevalidă față de partea, care cere nimicirea cecului — dacă judecătoria a interzis asignatului plata cecului înainte de expirarea termenului de prezentare sau înainte de revocarea cecului.

§. 16. Emitentul și indossantul cecului sunt responsabili pentru răscumpărarea aceluia față de posesorul cecului.

Dacă însă indossantul prevede indossamentul său cu observarea: „fără responsabilitate”, „fără obligo” („ohne Obligo”, „szavatosság nélkül”) sau altă condiție de acelaș înțeles atunci nu este responsabil pe baza indossamentului.

6. Regresul de plată.

§ 17. Pentru validitatea dreptului de regres, pe baza §-ului 16, față de emitent și indossant, se recere:

1. ca cecul să se fi prezentat spre plată la timp.
2. ca prezentarea aceasta și neplata să se documenteze.

Aceasta se poate face sau a) cu protestul, sau b) cu declarația scrisă pe cec și subscrisă de assignat, pe lângă indicarea datei sau c) cu certificatul vre-unui institut de saldare (§. 9), conform căreia cecul a fost prezentat, înainte de expirarea termenului de prezentare, spre răscumpărare prin compensație, dar răscumpărarea s'a denegat.

Protestul trebuie ridicat cel mai târziu în prima zi de lucru, ce urmează zilei în care expiră termenul de prezentare. Aceasta are valoare și față de liberarea declarației și a certificatului amintite în punctul b) și c) al aliniei de mai înainte.

§ 18. Posesorul cecului, dacă nu există altă stipulațiune, este îndreptățit, pe lângă restituirea cecului, ca în loc de a începe regresul, să-și valideze față de emitent sau alt anterior pretensiunea, pentru a căreia achitare s'a emis resp. s'a transmis cecul. În lipsă de altă stipulațiune, aceasta pretensiune a sa rămâne și atunci nealterată, când dreptul de regres s'ar fi pierdut din cauza neîmplinirii actelor (§. 17) recerute pentru susținerea lui sau prin prescripțiune. În cazul acesta însă se poate detrage din pretensiune pierderea, ce a avut-o emitentul sau anteriorul atacat, din cauza prezentării întârziate sau neprezentării cecului.

Dacă posesorul cecului nu ar avea fără de emitent pretensiunea amintită în alinea precedentă, atunci emitentul rămâne într'atâta în obligo, intrucât s'ar imbogăți cu paguba posesorului cecului.

7. Prescripțiunea.

§. 19. Dreptul de regres se prescrie:

1. în 3 luni, dacă cecul a fost de plată în Europa, excepționând insulele Islanda și Faroe.

2. în 6 luni, dacă cecul a fost de plată în insulele Islanda și Faroe sau în alte țări afară de Europa.

Prescripțiunea începe față de posesorul cecului cu expirarea primei zi de lucru, ce urmează zilei în care a expirat termenul de prezentare; față de indossant, dacă a plătit înainte de a se fi înaintat acțiunea contra lui, cu expirarea zilei de plată, și în toate celelalte cazuri cu expirarea zilei în care s'a inmanuat acțiunea.

8. Cecul pierdut.

§. 20. Proprietarul cecului pierdut, poate cere nimicirea (amortizarea) aceluia la judecătoria competentă pentru locul de plată.

Potentul este obligat a prezenta o copie a cecului sau cel puțin a indica conținutul esențial al aceluia și a se legitima ca fost proprietar. Dacă judecătoria află că sunt suficiente datele prezentate, atunci interzice plata la assignat și emite un edict (anunț) în care provoacă pe posesorul cecului, ca în timp de 30

de zile să-și anunțe pretensiunea pe lângă prezentarea cecului.

Termenul de 30 de zile se socotește dela ziua următoare zilei, în care a apărut pentru primată în foaia oficială indigenă anunțul (edictul) amintit în alinea de mai înainte.

Judecătoria poate interzice plata și fără legitimaarea prealabilă a petentului ca fost posesor, — dacă petentul oferă garanție — pe care judecătoria o poate hotări după buna sa chibzuială. Într'un astfel de caz judecătoria deodată cu interzicerea plății îi pune aceluia, care cere amortizarea un termen pentru a se legitima ulterior ca fost posesor al cecului; trecând acest termen fără producerea legitimației recerute judecătoria revoacă opreliștea pusă la cererea petentului.

Răscumpărarea cecului, a căruia plată a fost oprită, este nevalidă față de petent.

§. 21. După începerea procedurii de amortizare (nimicire) proprietarul cecului, dacă dovedește în confirmare cu §. 17. că a prezentat cecul la timp pentru plată și plata s'a refuzat, ce este drept își poate valida dreptul de regres față de emitent, dar plată poate pretinde numai, dacă până la amortizarea cecului oferă garanție suficientă. Fără o astfel de garanție posesorul cecului poate pretinde numai, ca emitentul să deponă suma corăspunzătoare în depozit judecătoresc.

Dacă în urma edictului emis nu se anunță nimeni ca posesor al cecului, judecătoria declară cecul de nimic. Dacă însă posesorul prezintă cecul în termenul fixat, atunci judecătoria sistează procedura de amortizare și îndrumă pe cel-ce a cerut amortizarea, deodată cu ridicarea opreliștei puse, să-și valideze pe cale judecătorească dreptul de proprietate față de posesorul cecului.

9. Dispoziții de drept cambial.

§. 22. Asupra cecului sunt a se aplica în mod corăspunzător următoarele dispoziții ale art. de lege XXVII din 1876 (legea cambială ungară):

1. §§. 1. și 2. referitori la capacitatea cambială pasivă a persoanelor subscrise în cambiu;

2. §. 4. referitor la diferența dintre sumele indicate în cambiu,

3. propoziția a doua a §-ului 9 privitoare la forma și efectul de drept al indossamentului și, cu excepțiunea dispoziției în vigoare față de acceptant, §§ 10, 11, 13 și 15;

4. §. 36. privitor la legitimarea calității de proprietar, cu aceea, că la cecul „la portor“ calitatea de proprietar se consideră ca legitimată cu posesiunea cecului;

5. §. 37. referitor la soiul de bani în care este a se face plata.

6. §. 45. referitor la înștiințarea anteriorilor, cu aceea că în cazul când lipsa de plată nu se documentează cu protestul, cele două zile prescrise pentru înștiințarea anteriorului nemijlocit al posesorului cecului, se socotesc dela expirarea celei dintâi zi de

lucru, ce urmează zilei, în care a expirat termenul de prezentare; mai departe §§ 46—47.

7. §. 48. referitor la dreptul de răscumpărare, cu aceea, că protestul îl înlocuiește declarația scrisă pe cec a asigatului, sau certificatul institutului de saldare (§ 17 al legii prezente); mai departe § 49 referitor la dreptul de regres;

8. alinea primă a § 50 cu privire la mărimea dreptului de regres, cu aceea, că sub scadența amintită în punctul prim al acestui alineat este a se înțelege ziua prezentării; mai departe alinea a treia, a patra și a cincia a §-ului 50; apoi, cu excepțiunea dispoziției referitoare la acceptant § 51; asemenea § 52;

9. §. 54. referitor la documentele de liberat pentru regres, cu aceea, că protestul îl înlocuiește declarația asigatului scrisă pe cec sau certificatul institutului de saldare (§ 17 al legii prezente);

10. §. 55. referitor la dreptul de ștergere al indossamentelor;

11. §§. 70—73. referitori la duplicatele de cambii, cu excepțiunea dispozițiilor referitoare la acceptant și acceptare;

12. §§. 74—76. referitori la copiile de cambii, cu excepțiunea dispozițiilor referitoare la acceptare și cu restricțiunea că acești §§ nu se aplică asupra cecurilor emise și de plată în interiorul țării.

13. §. 80. referitor la liberarea (inapoierea) cambiei;

14. §§. 81—82. privitori la cambiiile false și falsificate;

15. §§. 87—89. privitori la prescripțiunea dreptului de regres.

16. §. 91. referitor la drepturile creditorului, cu excepțiunea dispozițiilor referitoare la acceptare.

17. §. 95. privitor la legislația din străinătate, cu aceea, că dispozițiile acestui § trebuie referite la capacitatea pasivă a persoanelor, cari au subsris cecul în străinătate; mai departe §§ 96 și 97 privitori la același obiect și anume § 96 cu aceea, că validitatea de drept a cecului de plată în țară sau a declarației scrise pe un astfel de cec, dacă cecul sau declarația este datată în străinătate, nu poate fi atacată pe baza legii din străinătate, întrucât un astfel de cec sau o astfel de declarație corăspunde dispozițiile legii indigene;

18. §§. 98 și 99 referitori la protest, cu excepțiunea punctului 4., mai departe §§. 100—101.

19. §. 102. referitor la locul și timpul prezentării și al altor acte, cu excepțiunea dispoziției referitoare la acceptare; precum și §. 103, cu aceea, că sub scadența amintită în alinea primă este a se înțelege ziua prezentării, și că dispoziția cuprinsă în alinea a doua privitoare la liberarea de duplicate nu se aplică asupra cecurilor emise și de plată în țară; iar dispoziția referitoare la declarația de acceptare nu se aplică nici asupra altor cecuri;

20. §§. 104 și 105. referitori la subscrierile defectuoase.

(Va urma).

Jurisdicțiune.

Vânzarea mărfurilor puse la dispoziție.

Legea comercială în §. 347 acordă cumpărătorului express numai în cazul acela dreptul de a vinde marfa pusă la dispoziție, când aceea este expusă stricăciunii și amânarea împreună cu pericol. Jurisprudența s'a pus pân'acum în chestiunea aceasta totdeauna pe punctul de vedere, că pericolul stricăciunii trebuie să rezide în calitatea naturală a mărfii, prin ceea ce cumpărătorul eră pus de multeori în imposibilitatea de a putea vinde în interesul vânzătorului mărfurile, cari nu în urma naturei lor, ci din alte cauze erau expuse pericolului devalvării. Precum anunță revista „Kereskedelmi Iog“, Curia reg. a enunțat acum, că cumpărătorul poate face uz de acest drept, asigurat în § 347 și în cazul când marfa pusă la dispoziția vânzătorului, dar nereprimită de acesta, este expusă pericolului devalvării din alte cauze.

REVISTA FINANCIARA.

Situațiunea.

Sibiu, 13 Maiu 1909.

Afluența numărării pe piața financiară internațională este stabilă, cererea însă e așa de minimală, încât toate efortările băncilor mari de a plasa numărul chiar cu cel mai ieftin procent, au puțin succes. Discontul privat în London notează $1\frac{1}{4}\%$ și în Paris $1\frac{1}{3}\%$, numai în Berlin, din cauza plăților ce se fac în contul împrumuturilor german și prusan, s'a urcat la $2\frac{3}{8}\%$ și a rămas în urmă $2\frac{1}{4}\%$. Banca imperială germană arată ce e drept o ameliorare destul de însemnată, din 30 Aprilie până în 7 crt. dela 13·2 milioane M. bilete sub dare la 40 56 milioane libere de dare, totuș chestia reducerii etalonului încă nu e actuală.

Piața internă arată în săptămâna primă a lunii crt. o îmbunătățire neașteptată. Dela 6·48 milioane K bilete sub dare în 30 Aprilie. Banca Austro-Ungară a ajuns la 101·38 milioane K libere de dare și se crede că în săptămâna a doua rezerva de bilete va crește până la 200 milioane K, din acest motiv se așteaptă reducerea etalonului dela 4 la $3\frac{1}{2}\%$. Este însă probabil că reducerea a etalonului nu va avea loc înainte de ce va scădea Banca imperială germană; discontul privat a scăzut în cazuri singurateice până la $2\frac{1}{8}\%$, altcum notează $2\frac{1}{16}\%$.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIUALE.

„Agricola“, institut de credit și economii în Hunedoara. *Publicațiune.* Adunarea generală de constituire ținută la 25 Aprilie n. 1909, a hotărât înființarea Societății economice pe acții „Agricola“ în Hunedoara (Vajdahunyad) cu un capital de 100.000 coroane, care e deplin subscriș.

Ca să avem fără amânare înregistrată noua firmă, Vă rugăm, ca intru cât a-ți subscriș acții noi și n'ați fi solvit încă cele 30% (15 coroane de fiecare acție nouă, în afară de acțiile ce le primiți în schimbul quotelor vechi), să binevoiți a ne trimite suma cu posibilă grăbire!

Conform hotărârii adunării generale de constituire, ratele pentru acții sunt a se plăti:

1. 30% (15 coroane de acția nouă) speșele de fondare câte 2 coroane de acție, (atât de acția nouă, cât și de cea schimbată, — plătită, — cu quote vechi) și câte 6 coroane contribuire la fondul de rezervă de fiecare acție nouă plătită în bani și nu cu quote, toate acestea sunt de plată imediat.

Ratele următoare (pentru acțiile noi) 70% sunt de plată la următoarele termene:

1. La 1 Iulie	n. 1909.	20%	adeacă	10 K	de acție.
2. " 1 August	" "	10%	"	5 "	" "
3. " 1 Septembrie	" "	10%	"	5 "	" "
4. " 1 Octombrie	" "	10%	"	5 "	" "
5. " 1 Noiembrie	" "	10%	"	5 "	" "
6. " 1 Decembrie	" "	10%	"	5 "	" "

Plata acțiilor se primește și anticipativ. Pentru sumele plătite înainte bonificăm 6% interese.

Totodată, ca să putem conta membrilor vechi ai însoțirii „Agricola” plata acțiilor noi cu quotele vechi — într. cât aveți de aceste să binevoiti a trimite toate quotele vechi, împreună cu coalele de cuponi — la adresa „Agricola” însoțire economică în Hunedoara (Vajdahunyad).

Pentru aceste quote proprietarii lor primesc, până la extradarea acțiilor noi — câte un revers în regulă.

Atât sumele de bani, cât și quotele rugăm să le trimiteți de urgență, ca să ușurați lucrările impuse de schimbarea însoțirii „Agricola” în societate pe acții.

Direcțiunea societății economice pe acții

„Agricola”

Hunedoara—Vajdahunyad.

„Arieșana”, institut de credit și economii în Turda și-a încheiat cu 31 Decembrie 1908 al 23-lea an de gestiune. Bilanțul anului 1908 în comparație cu al anului 1907 ne prezintă următorul tablou: Totalul activelor s'a sporit cu K 34,522 la K 1,039,542 și venitul brut cu K 2,749 la K 82,882, dar profitul net s'a redus cu K 1,219 la K 19,969. Dintre singuraticile poziții de activă creștere mai mare arată: Imprumaturile ipotecare dela K 449,365 la K 532,569 (cu K 83,203 mai mult decât în 1907) și Depunerile proprii dela K 1,350 la K 23,306 (mai mult cu K 21,956). În schimb s'au redus: Cambiile escontate dela K 275,444 la K 260,540 (mai puțin cu K 12,552), Cambiile cu acoperire ipotecară dela K 87,030 la K 55,523 (mai puțin cu K 31,507), Imprumaturile pe obligațiuni dela K 4,593 la K 2,483 și Conturile-curente dela K 22,301 la K 10,163. Aproape cât profitul sunt interesele restante, cari se cifrează cu K 18,071 și cari în anul precedent probabil au fost cuprinsi în poziția Diverse conturi debitoare, căci cu finea anului 1907 această poziție se cifră cu K 14,206, iar cu finea anului 1908 numai cu K 10,865. Pozițiile de pasive arată aproape toate creștere. Depunerile s'au sporit cu K 23,241 la K 677,857 (în 1907 au fost K 654,615), Fondul de rezervă cu K 6,223 la K 96,584, Fondul de pensii cu K 4,237 (dela K 16,763) la K 21,000, Creditorii cu K 1,854, la K 51,859, iar Interesele transitoare dela K 7,861 la K 8,895. Fondul special de rezervă s'a redus dela K 3,295 la K 943. Reverimentul anului 1908 a fost de K 3,884,194 Adunarea generală s'a ținut în 26 Februarie a. c. Propunerea direcțiunii referitoare la împărțirea profitului net a fost următoarea: să se distribue 7% dividendă, să se doteze Fondul de rezervă cu K 2,154, Fondul de pensie cu K 1,383,

Fondul special de rezervă cu K 2,000 iar pentru scopuri filantropice și de binefacere să se dea K 718.

„Arina”, institut de credit și economii în Sanislău (cottul Sătmar) și-a început activitatea numai în anul 1907 și deja cu finea anului 1908 conform bilanțului din 31 Decembrie a avut active în sumă de K 426,662, mai mult decât în 1907 cu K 215,718.

Aceasta precum și dezvoltarea singuraticilor rami de operațiune arată, că acest institut și-a câștigat încrederea publicului, e situat într'un teren favorabil și merge progresând. Venitul brut cu finea anului 1907 a fost de K 11,184, iar cu finea anului 1908 este aproape întreit așa de mare și se cifrează cu K 33,236, iar profitul net cu K 7932 față de K 3517 din anul 1907. Escontul cu finea anului 1908 se cifrează cu K 248,463, iar în 1907 era numai de K 163,078 (o creștere de K 85,267). Deasemenea spor arată: Imprumaturile cambiale cu acoperire hip. dela K 23,300 (în anul 1907 comulate cu Escontul) la K 98,907. Imprum. ipotecare dela K 1986 la K 11,878 Imprumaturile pe oblig. cu cavenți dela K 2388 la K 13,158 și Conturile curente dela K 4481 la K 9574. Ca poziții nouă de activă se prezintă Bonul în Giro-Conto și la alte bănci de K 3065 și Avans pe mărfuri de K 18,903. Dintre pasive s'au sporit: Capitalul social, care s'a vărsat în decursul anului 1908 întreg (dela K 68,688 la K 100,000). Depunerile spre fructificare cu K 63,991 la K 148,668, Reescontul cu K 107,698 la K 159,958. Interesele anticipate dela K 1645 la K 5979. În decursul anului 1908 s'a format și un Fond de rezervă de K 130—, care după dotația din profitul aceluiaș an va ajunge la suma de K 5000. Reverimentul anului 1908 a fost de K 4,432,961 Adunarea generală s'a ținut la 2 Martie a. c. și direcțiunea a propus să se dea 5% interese acționarilor atât după vărsămintele din 1907, cât și după cele din 1908, iar pentru scopuri filantropice să se dea K 70—. În fine să se creeze un Fond de pensie, care să se doteze cu K 152.

„Armonia”, cassă de economii în Cincul-mare. Bilanțul acestui institut pe anul 1908 încheiat cu 31 Decembrie cu active în sumă de K 363,194 (față de K 285,238 din 1907) comparat cu bilanțul operației precedente arată spor aproape în toți ramii de operațiune. Dintre active s'a sporit îndeosebi Escontul cu K 344,415, iar Conturile curente dela K 23 la K 243. Dintre pasive s'a sporit Capitalul social prin vărsămintele emisiunii a II-a dela K 50,000 la K 100,000, dintre cari K 14,637 nevărsate încă, s'au trecut ca active. Depunerile spre fructificare încă arată un spor de K 22,569 la K 185,851. S'au sporit mai departe: Fondul de rezervă dela K 4,212 la K 14,473, iar prin dotarea din anul acesta va ajunge suma de K 16,000, Fondul de clădire s'a sporit dela K 500 la K 1,000. și va ajunge prin dotarea din profitul anului 1908 la K 2,000. Singur Reescontul s'a redus dela K 56,676 la K 48,626. Venitul brut al anului 1908 a fost de K 25,462, față de K 21,698, arată deci o creștere de K 3,764, iar profitul net de K 8,992 este mai mare decât în anul precedent cu K 2,243. Adunarea generală s'a ținut în 18 Faur a. c. și direcțiunea a propus afară de urcarea rezervelor cum am arătat mai sus, ca din profitul curat să se distribue 7% dividendă acționarilor, iar pentru scopuri culturale să se dea K 649.

„*Astra*“, institut de credit și economii în Sasca-montană și a încheiat cu 31 Decembrie 1908 al II-lea an de gestiune. Anul 1908 a fost pentru acest institut un an de progres. Bilanțul anului 1908 comparat cu cel din anul precedent arată spor în toți ramii de operațiune. Totalul activelor s'a urcat cu K 82,454 la K 253,196. Îndeosebi s'au sporit Cambiile de bancă și cu acoperire hipotecară dela K 152,545 la K 227,378 cu K 74,833 și Imprumaturile hipotecare dela K 11,337 la K 13,860. O poziție nouă de activă o formează Casa institutului și se cifrează cu K 6,000. Pasivele încă arată spor în toți ramii. S'a sporit capitalul social dela K 53,978 la K 80,000. Depunerile spre fructificare dela K 19,520 la K 32,492, Depozitele de cassa dela K 4,865 la K 5,409, iar Interesele tranzitoare dela K 1,799 la K 3,624. O creștere mult prea mare arată Reescontul dela K 87,159 (deja în anul 1907 prea mare pentru un institut cu un capital social vărsat numai de 53,978) la K 122,044. Ca poziție nouă de pasive este de remarcat Fondul de rezervă cu K 3,200. Venitul brut al anului 1908 a fost de K 21,624 (față de K 10,409 din 1907), iar profitul net de K 6,038, aproape dublu ca în anul precedent (K 3,361). Adunarea generală s'a ținut în 16 Faur a. c. și direcțiunea a propus distribuția unei dividende de 5%, dotarea fondului de rezervă cu K 1,503, iar pentru scopuri de binefacere a propus K 20.

„*Bocșana*“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Bocșa mont. Bilanțul acestui institut pe 1908, al XIII-lea an de gestiune s'a încheiat cu active de K 567,810 (+ față de 1907 de K 47,700) și la un venit brut de K 49,203 (în 1907 K 46,706) cu un profit net de K 16,725 (în 1907 K 15,053). Ramul principal de afacere a rămas la acest institut și în 1908 Cred. camb. cu acop., cari se cifrează cu K 244,284 (în 1907 K 215,027), Escontul prezintă starea de K 183,804, arătând față de 1907 o creștere de circa K 9,000, iar Impr. hipotecare au crescut cu K 73,390 la K 83,686. Bintre pasive s'au sporit Rezervele cu circa K 7,000 la K 52,481 — și Depozitele spre fructificare dela K 305,885 la K 338,857. Reescontul continuă a fi modest cu K 54,361.

„*Coroana*“, institut de credit și economii în Timișoara. Bilanțului acestui institut încheiat cu 31 Decembrie 1908 prezintă față de anul precedent reduceri aproape în toți ramii de operațiune. Totalul activelor s'a redus dela K 370,097 la K 356,672. Dintre singuraticii rami s'au redus îndeosebi Cambiile de bancă dela K 62,139 la K 45,102, Cambiile tabulate dela K 208,107 la K 196,428 și Imprumaturile hipotecare dela K 55,573 la K 44,535. Creștere arată pozițiile Casa institutului și alte realități dela K 26,391 la K 47,685, Interese restante și tranzitoare dela K 5,965 la K 8,532 și Conturile debitoare dela K 1,792 la K 3,143. Dintre pasive afară de Reescont, care s'a redus cu K 31,176 la K 168,547, toate celelalte poziții arată creștere așa d. e.: Depunerile spre fructificare s'au sporit cu K 4,892 la K 66,883, Fondul de rezervă cu K 460 la K 5,826, Sarcina realităților cu K 9,672 la K 20,867, iar conturile creditoare cu K 2,000 la K 2,304. Interesele tranzitoare s'au redns dela K 2,744 la K 1,722. Venitul brut a fost de K 35,236 (în 1907 de K 34,735), iar profitul net de K 5,133, față de K 5,078 din 1907 numai cu K 55 mai mare.

„*Făgetana*“, institut de credit și de economii soc. pe acții în Făget și-a încheiat al XVII-lea an de

gestiune cu active de K 1.947,595 (+ față de 1907 de circa K 128,000) și la un venit brut de K 150,530 (în 1907 K 149,089) cu un profit net de K 30,063 — cu circa K 1,000 mai mare ca în anul precedent. Dintre active s'au sporit față de anul precedent Cambiile cu acop. hip. dela K 326,948 la K 348,976, Imprum. hipot. cu circa K 44,000 la K 285,890 și Efectele publice dela K 146,850 la K 171,343. Din contră observăm reduceri la Escont, dela K 605,289 la K 569,736 și la Imprum. pe obligațiuni dela K 179,140 la K 90,211. Dintre pasive au crescut rezervele cu circa K 6,000 la K 32,350 și Reescontul cu rotund K 100,000 la considerabila sumă de K 484,140; pe când Depoz. spre fructificare arată o reducere de aproape K 90,000 la K 734,813. Ca poziție nouă figurează între pasive Imprum. hipotecare cedate cu K 45,903.

Adunarea gen. s'a ținut la 4 Martie a. c. și a fixat dividendă cu 6% = K 12 — ca și în anul trecut.

„*Furnica*“, cassă de economii, soc. pe acții în Făgăraș a convocat pe 26 crt. o adunare generală extraordinară, a căreia unic obiect de deliberare este: *urcarea capitalului social* la K 240,000, dublul celui actual și modificarea statutelor.

„*Granitul*“, reuniune de zidire, este firma unei noi întreprinderi românești, ce este pe cale a se înființa în Cluj, ca însoțire, având menirea a promovă bunăstarea materială a membrilor săi și cultura meseriașilor și muncitorilor aparținători însoțirii. Noua însoțire se fondează cu cote de K 50 — și în fruntea prospectului figurează ca fundatori, pe lângă un mare număr de meseriași clujeni, d-nii *Dr. Ștefan Morariu* și *Dr. Alex. Vajda*.

Un prospect pentru subscriere de cote se află depus la Redacțiunea noastră.

„*Hunedoara* însoțire de anticipațiune și credit în Deva a convocat pe 9 Iunie a. c. o adunare generală extra ordinară, pentru a hotări fuzionarea cu nou înființându-l institut de credit și economii, societate pe acții „*Hunedoara*“ în Deva.

„*Oraviciana*“, societate pe acții în Oravița. Anul 1908, al XVI-lea an de gestiune, l-a încheiat acest institut atât în ce privește totalul activelor, cât și profitul net ceva mai nefavorabil decât anul precedent. Totalul activelor se cifrează cu K 3.458,511, arătând față de 1907 o reducere de circa K 29,000, iar profitul net de K 66,035 este mai mic, decât în 1907 cu circa K 12,000. Anume s'a redus Escontul cu K 44,321 la K 1.445,052 (din care sumă K 834,096 sunt Cambii cu acop. hipot.) și Imprumaturile hipotecare dela K 1.623,780 la K 1.562,168, pe când Imprum. pe oblig. cu cavenți de K 37,448 sunt aproape neschimbate ca și în 1907. Reducerile acestea, precum relevează direcțiunea în raportul anual prezentat adunării generale, este o urmare a rezervei, ce și-a impus acest institut la acordarea de imprumuturi noue pe timpul crizei anului 1907 și în parte a anului 1908. Creșteri arată dintre active numai Efectele publice dela K 142,222 la K 146,454 și poziția Diversi debitori și interese restante dela K 38,724 la K 52,979. Ce privește pasivele au crescut Rezervele dela K 258,951 la K 274,385 și Depozitele spre fructificare cu aproape K 48,500 la K 1,918,052. Din contră arată reduceri Reescontul de aproape K 70,000 la K 455,867 și Imprum. hipot. cedate dela K 139,685 la K 123,287.

Venitul brut de K 259,138 este ca rotund K 20,000 mai mic ca în anul precedent, reducere datorită pe lângă reducerea împrumuturilor, încă și reducerii etalonului de interese față de clienți.

Adunarea generală s'a ținut la 4 Martie a. c. fixându-se dividendă cu 8% ca și în 1907 și dotându-se rezervele cu K 14,614, cu cari acestea ajung la suma de K 289,000.

„*Racoțana*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Șeica mare. La 2 crt. acest institut și-a ținut adunarea generală extraordinară, convocată pentru „reintregirea direcțiunii și a comitetului de supraveghiere în urma abdicării unor membri“.

Adunarea generală s'a ținut sub prezidiul dlui Dr. Nicolae Petra avocat în Săliște, fiind prezenți 34 acționari, cari au reprezentat 1067 acții. Ca notar a funcționat dl Dr. Dion. Roman și adunarea generală a decurs în ordine, alegându-se noua direcțiune în persoanele dlor: Nicolae Racoța, prezident; Ioan Axente, Iosif Lissai, Romul Mircea, Moise Opriș, Dr. Nic. Petra, Vas. Tipurița și Carol Varga.

În comitetul de supraveghiere au fost aleși dnii: Aron Domșa, Ioan Hulea, Mihail Ittu (Kaposvár) Ioan Vătășan și Nic. Ventilă.

„*Sebeșana*“, casă de păstrare pe acții în Caransebeș a încheiat anul al VII-lea de gestiune, 1908, cu active de K 1.209,187, cu K 59,255 mai mari ca în a. 1907, și cu un profit curat de K 33.754.15, în creștere față de a. precedent cu K 2.953.—. Ramii de afaceri arată toți creșteri mai mari sau mai mici și adecă Escontul a crescut dela K 664,102 din a. 1907 la K 689,830, iar Cambiile cu acoperire ipotecară dela K 272,504.— la K 298,750. Împrumuturile pe amănute și efecte au crescut dela K 6435 la K 11,076. Dintre pasive cea mai însemnată poziție o formează Depozitele spre fructificare în sumă de K 466,912 cari și în anul acesta au crescut cu aproape K 70,000. Tot astfel capitalul societar se prezintă acum ca deplin vărsat, cu considerabila sumă de K 260,000 (cu K 76,000.— mai mare ca în a. 1907), iar Fondurile de rezervă au crescut dela K 43,694.— la K 53,810, afară de Fondul de penziune, care încă a crescut cu K 3500 la K 11,480. Reescontul a scăzut și în a. acesta cu peste K 112.000 la K 311,684, va să zică mai mic ca capitalurile proprii. Venitul brut este K 116,088 față de K 114,470 din a. 1907.

Adunarea gen. ord. s'a ținut în 7 Februarie n. c. sub prezidiul dlui Dr. Nicolae Ionescu, funcționând ca notar dl Carol Susich, notar publ. reg. din Caransebeș. La adunare au fost de față 17 acționari, reprezentând 420 buc. acții. Profitul net s'a distribuit conform propunerii direcțiunii. Dividendă s'a fixat ca și în anii precedenți cu 7% = 14 cor. de cupon. Fondurile s'au dotat cu K 10,725.— (cel de rezervă generală cu K 6225.—, cel de rezervă specială cu K 500.—, Fondul casei institutului cu K 1000.—, iar Fondul de penziune cu K 3000.—) urcându-se acum la K 76,215.91, sumă foarte frumoasă pentru 7 ani de activitate, mai cu seamă având în vedere că acest institut s'a fondat numai cu K 30,000 — și în intervale de câte 2 ani și-a urcat capitalul prin 4 emisiuni la cel de prezent.

Comitetul de supraveghiere, constător din dnii Nic. Jumanca, major i. r., Rom. Cărăbașiu, director de bancă, Sinesie Bistreanu, preot și I. Lazaroni, econom a fost reales pe alți 3 ani.

*

„*Silvania*“, institut de credit și de economii, soc. pe acții în Șimleu și-a încheiat al XXI-lea an de gestiune, 1908, atât ce privește totalul activelor, cât și profitul net, mai nefavorabil decât anul precedent. Totalul activelor arată o reducere de circa K 390,000 la K 4.305.924 și profitul net de K 66.235 este mai mic decât în 1907 cu circa K 5,600 Anume s'au redus dintre active Escontul cu circa K 500,000 la K 2.030.676 și în legătură cu aceasta și Reescontul dela K 1.223.542 la K 1.150.859; mai departe Oblig. cu caventați cu circa K 7,000 la K 15,499 și Cont-Curent dela K 308,914 la K 245,770. Creșteri arată Imprum. ipot. de circa K 100,000 la K 1.291,492, și Efectele dela K 321,644 la K 393,091. Dintre pasive s'au redus Depozitele spre fructificare cu circa K 300.000 la K 1.714,598 și Fondurile de rezervă prim amortizări de dubioase cu considerabila sumă de K 62,000 la K 250,789. Creștere dintre pasive arată numai Imprum. ipot. cedate dela K 186,950 la K 265,810. Venitul brut al anului 1908 a fost de K 358,590 mai mare decât în 1907 cu circa K 33,000.

Adunarea generală s'a ținut la 18 Martie a. c. și dividendă s'a fixat cu 9% = K 9 de cupon, ca și în anul trecut. Pentru scopuri culturale s'a votat suma de K 200.

„*Sincana*“, institut de credit și economii în Șinca-veche. Bilanțul încheiat cu 31 Decem. 1908 al acestui institut în comparație cu bilanțul anului precedent prezintă un spor îmbucurător în toți ramii de operațiune. Cambiile escontate, ramul principal de operațiune, prezintă o creștere de K 77,343 și se cifrează cu K 330,002, iar Conturile curente de K 823 și se cifrează cu K 9,778. Dintre pasive pe lângă capitalul social, care s'a vărsat întreg în decursul anului 1908 (K 70,000, în 1907 numai K 53,790) s'au mai sporit Depunerile spre fructificare cu frumoasa sumă de K 52,351 la K 223,150, și Interesele tranzitoare cu K 6,270 la K 7,682, Reescontul s'a redus cu K 3,110 la K 29,150. Totalul activelor cu finea anului 1908 au fost de K 342,074 (în 1907 K 269,086), iar la un venit brut de K 28,253 (în 1907 K 21,728) a avut un profit net de K 10,497, față de K 5592 din anul precedent o creștere de K 4,905.

CRONICA.

Adunarea generală a „Solidarității — în Săliște. Precum suntem informați, la invitarea „Casei de păstrare (reuniune)“ din Săliște, care la Rusaliu își va serba aniversarea de 25 de ani a existenței sale, însoțirea băncilor noastre „Solidaritatea“ probabil își va țineă adunarea generală ordinară din acest an, în loc de Orăștie, cum s'a fost proiectat — în Săliște a doua zi de Rusalii.

Hotărîre definitivă se va lua în aceasta chestiune în proxima ședință a direcțiunii „Solidarității“, care este convocată pe Joi 20 crt. (ziua de Ispas) în Sibiu, pentru a stabili definitiv raportul către adunarea generală și bilanțul și a pregăti celelalte obiecte ale adunării generale.

*

Premii pentru instruirea analfabeților. Comitetul central al „Asociațiunii“ în ședința sa ținută la 16 Octomvrie 1908 (Decis. Nr. 252 p. d.) a decis să împartă cinci premii de câte 50 cor. acelor învățători și preoți cari vor dovedi prin directorii și comi-

tetele cercuale ale despărțămintelor „Asociațiunii“, că au instruit în cetit și scris mai mulți analfabeți în cursul iernii trecute. Invităm deci pe toți aceia, cari doresc să fie împărțășiți de aceste premii să înainteze comitetului central petițiile cu dovezile necesare până la 1 Iunie st. n. a. c. Petițiile, cari nu vor fi recomandate de directorii despărțămintelor și de comitele cercuale, nu vor fi luate în considerare.

Sibiu, 10 Maiu 1909.

Șulțu.
prezident.

*

„Băncile românești din Ungaria și „frunțașii“ poporului“. „Sfătătorul“ d-lui Iorga în numărul său ultim publică sub titlul de mai sus și cu semnătura „Bănățeanu“, la adresa băncilor noastre și a „frunțașilor“ poporului nostru, niște atacuri veninoase, cari ar face cinste și celei mai șoviniste foi judeo-maghiare dela noi.

„Bănățeanu“ riscă aserțiunea, că „ce folos de atâta spuză de bănci, când nu fac nici o ispravă, decât doar că sărăcesc poporul! Unde s'au ivit bănci, poporul a sărăcit, a ajuns la mezat, a trebuit să ia lumea în cap!“

Continuând pe coarda aceasta „B.“ zice, că „băncile românești iau mai multă camătă decât iau băncile străine și pot oare ele desminti aceasta? Despre cari bănci românești s'a putut ceti undeva că au înființat vre-o bibliotecă pentru popor ori au reparat vre-o școală românească amenințată de guvern cu închidere? Afară de „Albina“, „Victoria“, „Economul“ și în deosebi „Crișana“, care s'a jertfit așa de nobil pentru cultura românească — incolo, halal de ele! Că trimet ceva pentru masa studenților din Brașov ori din Brad, aceasta însemnează jertfă?“

Sunt atât de absurde aserțiunile și întrebările „Bănățeanu“-lui din „Sfătătorul“ încât puteam să nu le învrednicim de atențiune, ci simplu să le ignorăm, cum facem când astfel de atacuri apar în ziarele șovinistilor noștri.

Cu toate acestea trebuie să ne exprimăm mirarea, că în revista d-lui Iorga, care este un cunosător atât de bun al stărilor noastre, se pot strecură necontrolate atacuri atât de pătimase la adresa institutelor noastre de bani, pe cari în momente lucide le prezintă chiar și adversarii noștri cei mai șovinisti ca modele pentru băncile lor, — tocmai pentru purtarea lor de grije de clientela lor, și spiritul lor de sacrificiu pentru scopuri culturale și filantropice. Ori nici d-l Iorga să nu știe, cum pare a nu ști colaboratorul său, că sacrificiile bănești aduse de băncile noastre pentru școale și școlari, salare învățătoarești, mese studențești, burse și ajutoare la studenți săraci, sociali, ucenici etc., pentru clădirea de biserici, pentru diferitele asociații și reuniuni culturale, (reun. de muzică, coruri vocale țărănești, reun. de meseriași, de femei, de agricultura etc.) și pentru alte instituții, fonduri pentru spitale, biblioteci populare etc. etc. se pot evalua anual la aproape K 120,000!

Însemnează aceasta nimic? Ce rost au deci astfel de atacuri și cui se fac servicii cu ele?

*

„Insoțiri de credit sistem Raiffeisen“ s'au înființat, precum aflăm, în comuna Sâmbăta sup. răsăriteană (com. Făgărașului) și în comuna Tâlmăcel (com. Sibiu). În fruntea celei dintâi stă d-l Vincentiu Pop, parohul local și însoțirea are 41 de membri, a doua s'a înființat la stăruințele părintelui Ioan Roman, cu

55 membri. Ambele însoțiri își vor începe activitatea în timp apropiat.

*

Societatea de asigurare „Donau“ din Viena, a căreia agentură generală, precum se știe, o are institutul „Albina“, și-a ținut adunarea generală la 26 Aprilie a. c. Conform raportului direcțiunii la 31 Decembrie 1908 aceasta societate a avut: Capital social deplin vărsat K 2.000.000, Fond de rezervă pentru câștig K 1.000.000, Rezerve extraordinare K 300.000, Fond pentru diferențe de curs K 247.529, Fond de pensune K 1.681.664, Rezervă de premii pentru foc K 2.923.414, Rezervă pentru daune de foc ppendente K 285.876, Rezervă de premii în ramul asigurărilor de sticlă K 68.129, Rezervă specială pentru ramul asigurărilor contra grindinei K 200.000 Rezervă de premii pentru asigurările contra grindinei K 13.972, Rezervă de premii pentru asigurările de transport K 258.549, Rezervă pentru daune în ramul asigurărilor de transport K 330.504, Rezervă de premii pentru ramul asigurărilor contra furtului cu spargere K 69.784, Rezervă de daune pentru ramul asigurărilor contra furtului cu spargere K 3.977. Rezerve și transporturi de premii în ramul asigurărilor asupra vieții K 27.515.855, Rezerve pentru daune în ramul asigurărilor asupra vieții K 17.308, Rezerve pentru dări K 11.350, Excedente ale asiguraților asupra vieții (incl. dotația anului 1908) K 678.700, Profit transpus în cont nou K 97.259. Totalul capitalurilor și rezervelor s'a cifrat la finele anului 1908 cu K 37.703.953, iar venitul de premii și competențe în toți ramii de afacere a fost de K 17.463.473 și venitul de interese diverse K 1.471.919, total deci K 18.935.393. „Donau“ a liberat în 1908 5611 polițe în valoare de K 26.588.491, cu cari starea asigurărilor s'a urcat la K 120.470.288, arătând față de 1907 o creștere de K 13.508.907. Bilanțul s'a încheiat cu un profit net de K 650.198, din care după detragerea părții de câștig, ce revine asiguraților de K 152.916 s'a împărțit acționarilor K 200.000, tantieme K 25.023, rezervei extraordinare K 175.000 și s'a transpus în cont nou K 97.259.

DIN REGISTRUL FIRMEI.

„Auraria“ în Năsăud. Inregistrat: În adun. gen. ordinară dela 28 Martie a. c. a fost ales membru în direcțiune fără drept de firmare *Stefan Scridon*, prof. gimn. în Năsăud, în locul lui *Leon Piciu*, repozat.

„Bihoreana“ în Oradea-mare. Inregistrat: În adun. gen. ordinară dela 18 Faur a. c. a fost ales membru în direcțiune, investit cu drept de firmare, *Mihail Pavel*, prim-archivar comitatens în retragere în Oradea-mare, în locul lui *Iosif Roman*, repozat.

„Bistrițana“ în Bistrița. Inregistrat: În adun. gen. ordinară dela 27 Faur a. c. a fost ales membru în direcțiune, investit cu drept de firmare, *Dr. George Linul*, avocat în Bistrița, în locul lui *Ioan Mărginean*.

„Codrul“ în Buteni. Inregistrat: Incetarea calității de membru în direcțiune și firmant al lui *Ioan Roșu*, în urma renunțării sale la acest post.

„Consum“ soc. comercială în Blaj. Inregistrat. În adun. gen. ordinară dela 6 Martie a. c. au fost aleși membri în direcțiune, investiți cu drept de firmare, *Vasile Suciu* și *Victor Munteanu*, în locul lui *David Radeș* și *Eugen Bian*.

„Cassa de păstrare“ soc. pe acții Mercurea. Inregistrat: În adun. gen. ordinară dela 18 Martie a. c.

au fost aleși membri în direcțiune investiți cu drept de firmare *Petru I. Comsa* și *Petru Dregist* în locul lui *Nic. Albu* și *George Muntean*.

„*Lugoșana*“ în Lugoș. Șters: Dreptul de firmare al foștilor membri din direcțiune: *Isidor Chiriță, Nic. Ianculescu* și *Corolan Brediceanu*. Inregistrat: Dreptul de firmare al membrilor din direcțiune: *Vichentie Țăran, Vasile Țăran, Petru Ieromie* și *Dr. Nic. Prostean*.

„*Murășiana*“ în Reginul-săsesc. Inregistrat: *Mihailu Görög Grecu* a fost ales membru în direcțiune, investit cu drept de firmare.

„*Mercur*“ în Năsăud. Inregistrat: În adun. gen. ordinară dela 7 Martie a. c. alinea 2 a §-ului 26 a statutelor conform căruia „direcțiunea se compune din 10 membrii“ s'a modificat astfel: „direcțiunea se compune din 6—10 membrii“.

„*Reuniune de păstrare și credit în Gilău ca însoțire*“. Inregistrat: *Ilie Iacob*, ca membru în direcțiune. Șters: *Vasile Sinca*.

— Textul românesc al firmei a fost modificat pe baza ordinațiunii Nr. 18,739/908, din oficiu, cum urmează.

„*Reuniune de păstrare și credit în Gyalu (Gilău) ca însoțire*“.

„*Voileana*“ în Voila. Inregistrat: Modificarea statutelor întâmplată în adun. gen. ordinară dela 10 Martie a. c.; conform acestor statute, capitalul social este K 120,000 — împărțit în 1200 acții nominative à K 100 —.

Posta Redacțiunii.

Dlui *V. V. B.* în *B.* Primit; vom da un extras din el într'un număr viitor.

Sumar.

O aspră critică a băncilor și consistoarelor noastre. — Centrala însoțirilor economice române din Bucovina. — Noua lege asupra cecului. — *Jurisdicțiune*: Vânzarea mărfurilor puse la dispoziție. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „*Agricola*“, „*Arieșana*“, „*Arina*“, „*Armonia*“, „*Astra*“, „*Bocșana*“, „*Coroana*“, „*Făgetana*“, „*Furnica*“, „*Granitul*“, „*Hunedoara*“, „*Oraviciana*“, „*Racoțana*“, „*Sebeșana*“, „*Silvania*“, „*Șincana*“. — *Cronică*: Adunarea generală a „*Solidarității*“ — în Săliște, Premii pentru instruirea analfabeților, „*Băncile românești în Ungaria și „fruntașii“ poporului*“, Insoțiri de credit sistem „*Reiffisen*“, *Societatea da asigurare „Donau*“ din Viena. — Din registrul firmelor. — Poșta redacțiunii.

Ústřední banka českých sporitelů, Filialka v. Brně-Brünn.

C O R E S P O N D E N T .

Devenind postul de corespondent pentru limba română în 'proximul timp vacant, se caută un academicist, eventual și numai un absolvent de vre-o școală comercială superioară, care se posedă perfect în scris și vorbire limbile: română, germană și maghiară. Se recer cunoștințe mai largi, să fie stilist bun, să corespunde independent românește și nemtește, și să cunoască relațiunile economice-financiare indeosebi ale Românilor din Ungaria și Transilvania.

Rugările inzestrate cu documentele necesare, precum și „*curriculum vitae*“, indicând și pretensiunea de salariu, se adresa către: Direcțiunea institutului: *Ústřední banka českých sporitelů, Filialka v Brně* în Brünn.

Postul e a se ocupa cât mai curând posibil! Să-și prezinte rugările numai forțe serioase!

Nr. 108 (2—3)

Direcțiunea.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 12 Maiu 1909.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vinde
A. Datoria de stat ungară.			
4	Renta ung. aur, scut. de dare	113-95	114-10
4	„ „ Cor. „ „ „	93-65	93-95
3 1/2	„ „ „ „ „ „	83-45	84-—
3	Impr. cu premii à 100 fl. „ „	209-—	210-—
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	148-25	149-—
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „	79-20	79-50
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone „ „ „	99-75	100-—
4	„ rurale ungare „ „ „	94-85	95-—
4	„ „ croato-slav. „ „ „	95-35	94-50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc de dare	96-85	97-—
4	„ „ „ lan.-Iulie „ „ „	96-75	97-—
4-2	„ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „ „	99-80	100-—
4-2	„ „ argint April-Oct. „ „ „	90-80	100-—
4	Losuri din 1860 à fl. 500-—	163-—	162-—
4	„ „ 1860 à fl. 100-—	226-—	223-—
—	„ „ 1864 à fl. 100-—	—	285-—
4	Renta austr. aur, scut. de dare . . .	117-45	118-—
4	„ „ Cor. „ „ „ „	96-70	97-—
3 1/2	„ „ de invest. „ „ „ „	86-95	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	92-10	92-25
5	„ „ Viena	102-40	—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1892 à frs 125	123-50	—
—	Imprumut Temeș-Bega din 1897	96-75	96-—
D. Scrisuri fonciere, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	96-—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99-15	99-15
4	„ „ 50 ani în coroane	99-50	99-50
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta în fl.	99-75	99-75
4	„ „ „ în cor.	93-25	93-25
4 1/2	Obl. com. „banca“ ung. Pesta cu 10% premie	104-50	104-50
4	„ „ „ repl. 60 ani	93-—	93-—
4	Scris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	93-50	93-50
4	Obl. com. „ „ „ în cor.	93-25	92-50
4	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	106-50
4	Scris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	94-65	94-65
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	99-75	99-75
4	„ „ „ „ „ „	93-25	93-25
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	97-—
5	„Albina“, Sibiu	—	101-—
4 1/2	„ „ „ „ „ „	—	99-—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiu,	100-—	100-—
4	„ „ „ „ „ „	92-50	92-75
4 1/2	„ „ „ „ „ „ Brașov	101-—	101-—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiu,	99-75	99-75
4	„ „ „ „ „ „	93-—	93-—
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1880 à fl. 100	281-50	—
4	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1889 à fl. 100	276-75	—
3	Impr. cu premii Banca ung. hipot	248-75	252-—
2	„ „ sârbesc à frs 100 —	101-50	105-—
5	Los. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	271-50	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5-—	23-40	24-—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100-—	494-—	490-—
—	Buda, comuna à fl. 40-—	250-—	240-—
—	Pály, à fl. 40-—	210-—	212-—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10-—	55-75	54-50
—	„ „ ungară, à fl. 5-—	34-75	34-—
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100-—	510-50	515-—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5-—	—	9-—
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4-—	—	15-—
F. Valute.			
—	Galbini imper. pr. bucată	11-35	11-43
—	20 franci aur	19-06	19-08
—	20 marce aur	23-53	23-53
—	Sovereigns pr bucată	24-—	—
—	Ruble hârtie per bucată	2-54	2-54
—	100 Marce hârtie	117-33	117-48
—	100 franci hârtie	—	95-55
—	100 lire hârtie	94-90	94-90
—	100 lei hârtie	—	95-20

Însoțire de credit în Pianul-superior, asoc. înregistrată

CONVOACARE.

Onorații membrii ai *Insoțirei de credit asociațiune înregistrată în Pianul de-sus* se convoacă la

adunarea generală ordinară

conform §. 20 din statutele însoțirii, pe *Sâmbătă în 8/21 Maiu a. c.*, la 11 oare a. m. în școală, pe lângă următorul

Program:

1. *Deschiderea și constituirea adunării.*
2. *Raportul direcțiunii.*
3. *Raportul consiliului de supraveghiare.*
4. *Votarea unui ajutor bisericeii din loc. pentru ajustarea școlii cu bănci și recuizitele de lipsă.*
5. *Alegerea direcțiunii.*
6. *Alegerea consiliului de supraveghiare.*
7. *Eventuale propuneri.*

Din ședința direcțiunii Insoțirei de credit, ținută în Pianul-de-sus, la 8 Maiu 1909.

Direcțiunea.

Active — Vagyon.

Bilanț cu 31 Dec. 1908. — Mەرleg-számbla 1908, dec. hó 31-én.

Pasiva — Teher.

		K	f			K	f
Cass în numărar — Pénztár készlet		301	19	Depuneri de membri — Törzsbetétek	6.840	—	
Imprumut. cu caventi — Kötvénykölesönök	112.511	43		Depuneri spre fruct. — Tararéketétek	54.399	51	
Inter. transit. rest. — Hátral. átmen. kam.	1.011	65		Fondul de rezervă — Tartalékalap	6.617	03	
				Fondul de binefacere — Jótékonyalap	2.000	—	
				Impr. in cont-curent — Kölesön folyó számlán	41.059	08	
				Int. trans. anticip. — Elöl. átmen. kamat.	1.442	62	
				Profit net — Tiszta nyereség	1.466	03	
			113.824				113.824

Eșite — Kiadások.

Contul Profit și Perdere. — Nyereség és Veszteség számla.

Venite — Bevételek.

		K	f			K	f
Interese — Kamatok:				Interese — Kamatok:			
după dep. spre fruct. — Tak. betétek után	3.376	75		dela imprumuturi cu caventi — Kötvény			
după imprum. in cont-curent — kölczön folyószámbla után	924	08		kölczönök után	7.639	49	
Spese — Költségek:				Provizione — Jutalék	72	15	
remuner., marce de prezentă — Fizetések, jelenléti díjak	507	25					
tipărituri, porto-poștal — nyomtatványok postadíj	610	35					
Dare — Adó:							
dare directă — egyenes adó	489	50					
10% după int. dep. — 10% takarékbetétek után	337	68					
Profit net — Tiszta nyereség	1.466	03					
			7.711				7.711

Pianul-de-sus — Felsőpian, 31 Decembrie 1908.

Direcțiunea: — Az igazgatóság:

Simion Ghibu m. p. Vasile Dura m. p. Ioan Sbuciumelle m. p. Simion P. Ghibu m. p. Adam Cristea m. p. Hertzia m. p., revizor-expert — szakértő vizsgáló.

Subsemnatul comitet de supraveghiare am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele însoțirii. — Alólírott felügyelő bizottság megvizsgáltuk jelen számlákat és azokat megegyezőknek találtuk az egylet könyveivel.

Comitetul de supraveghiare: — A felügyelő bizottság:

Avram Ionașcu m. p. Nicolae Cosma m. p. Simion Voișan m. p. George Fleșeriu m. p. Simion I. Voișan m. p. Avram Stefănescu m. p. Ioan Fleșeriu m. p. Pavel Romonițan m. p. Nicolae Nicula m. p.

Felső-piani hitelegylet, bejegyzett szövetkezet.

MEGHÍVÓ.

A felsőpiani hitelegylet mint bejegyzett szövetkezet T. C. tagjai a f. é. május hó 8/21-én a helyi iskolában d. e. 11 órakor tartandó

rendes közgyűlésre

az alapszabályok 20 §-a értelmében ezennel összehívatnak a következő

Napirend mellett:

1. *A közgyűlés megnyitása és megalakulása.*
2. *Az igazgatóság jelentése*
3. *Felügyelő bizottság jelentése.*
4. *Egy segély megszavazása a helyi egyháznak, hogy iskoláját padokkal és tanszerekkel elláthassa.*
5. *Az igazgatóság megválasztása.*
6. *A felügyelő bizottság megválasztása.*
7. *Esztleges indítványok.*

A hitelegylet mint bejegyzett szövetkezet igazgatóságának Felsőpianon 1909 évi május 8-án tartott üléséből.

Az igazgatóság.